

Štajerc

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 26.

V Ptujju v nedeljo dne 30. junija 1907.

VIII. letnik.

Somišljeniki!

Novo polletje prične in obračamo se do naročnikov s prošnjo, naj

ponovijo naročnino.

Naš list nima podpor iz bogatih farovških blagajen, — nima podpor od oderuških pravih dohtarjev, — naš list je odvisen edino od svojih prijateljev in naročnikov.

Zato pa naš „Štajerc“ tudi ni odvisen ne od političkojih duhovnov ne od prvaških dohtarjev, ne na zgoraj in ne na spodaj!

Neodvisni

mo in neodvisni hočemo delati i zanaprej!

„Štajerc“

je odkritarčen list, katerega program je boj proti klerikalizmu in prvaški gonji ter delo za gospodarsko zboljšanje!

Opozarjamo torej zaostale naročnike, naj popravijo svojo naročnino. „Štajerc“ stane za Avstrijo in Ogrsko celo leto 3 krona, za Nemčijo 5 kron in za Ameriko ter drugo inozemstvo 6 kron!

Delajte za svoj list,

naročajte, razširjajte, priporočajte „Štajerca“! Vsaka gostilna, kjer zahajajo naprednjaki, mora biti naročena na naš list.

Vsi na delo za „Štajerca“!

Upravništvo in uredništvo.

Zopet: babilonski stolp.

Prvaki vseh barv na Štajerskem in Koroškem ter Kranjskem so kar omamljeni in plešejo prav indijanski ples. . . . Ne poznajo se več! Največji prijatelji se zdaj sovražijo, največji sovražniki si stiskajo roke. . . . Hofrat Ploj, stari kavi črnih, je bil izvoljen vsled procesij in pridig, katere so napravili politični popi zanj. Brez teh procesij in pridig in zlorabe cerkve in omadeževanja svete vere bi padel Ploj iz svojega stolca. Zdaj pa, ko je po milosti mariborskega nadljudskega Korošca prilezel v državni zbor, izdal je svoje nazore in zapustil stranko dr. Žlindre ter se podal med Hrvatce. . . . Kaj si naj človek misli? Ali naprej! Kako je bil koroški orglar Grafenauer izvoljen? Prvaški duhovnik nam piše o volilnem boju na Koroškem tako-le: „In podali smo se duhovniki v boj. Bil je boj na življenje, brezobziren. Če je bilo treba, smo udrihali čez lastno žlahto, čez brata, državo, škofa in papeža, čez vse. In koliko prečutih noči, koliko prehojenih dolin in hribov“. Prijatelji, na ta način je zmagal orglar. Duhovniki prvaške stranke so udrihali po papežu, po škofu, po lastni žlahti, po bratu in sestri, samo da so prodri s svojim orglarjem! Človek bi se smejal nad tem predkritim besedam zbesnelega popa, ko bi ne prislo vprašanje na jezik: ali ni to bogokletstvo? Kristus je zapovedal pokorščino, prvaški farji pa so udrihali po škofu

in papežu! Kristus je zapovedal ljubezen do bližnega, njegovi „namestniki“ na Koroškem pa so udrihali celo po lastni žlahti. . . . Tako je bil Grafenauer izvoljen! Ali komaj je pristopil prag dunajske palače, že je izdal ovčice, ki so ga volile; vkljub temu, da so ga volili, češ da je vera v nevarnosti, da se hoče zakon razrušiti in cerkve razsuti, sedi orglar zdaj poleg od svoje žene ločenega hofrata Ploja in poleg brezverca Hribarja. . . . Ali ni to babilonski stolp? Smejal bi se človek, da bi mu trebuh počil, ako bi ne bila cena za to komedijo previsoka! Kajti to ceno plača ljudstvo s svojim blagostanjem! Pa naprej! Roblek in Ježovnik sta bila voljena od naprednih glasov, voljena na podlagi tega, da nista odvisna ne od farjev ne od prvaških advokatov. Ali komaj sta zagledala stolp sv. Štefana na Dunaju, že sta pričela duhovnikom in prvaškim advokatom pete lizati. Vstopila sta v klub v katerem sedijo njih prejšni sovrag Ploj, junak koroškega farškega „Mira“ Grafenauer in 7 farjev. . . . Komedijska, več kot komedijska! Roblek in Ježovnik sta lagala svojim vojnem, da sta napredna, Grafenauer je lagal, da je nasprotnik „sovražnikov vere“! Ploj je lagal, ko so v svrhu njegove izvolitve delali procesije! Lagali so svojim ovčicam in zdaj se pripravljajo, da jim potegnjejo kožo čez ušesa. . . . Babilonski stolp! Bog sam jim je zmešal jezik, ne razumejo se več. . . .

Nam pa je ta komedijska nov dokaz, da moramo združiti vse moči v resnem, nepremagljivem delu! Časi so minuli, da bi se veselili na burkah, — kajti ljudstvo je lačno! In zato vam kličemo: vi babilonci, ki ste postali prvaški poslanci, vi politični kameleoni, ki se spreminjate vsak dan, — zato vam kličemo: le plešite, le norite, le norčujte se iz ljudstva, — na steni se že kaže čarobni „Mene, Tekel, Upharsim“, — ura prihaja in z novim vihar, ki bode vrgel vse politične sleparje iz pozorišča. . . .

Politični pregled.

Prestolni govor. 19. junija je imel naš cesar slavnostno otvoritev državnega zbora, katerega so se udeležili poslanci v velikem številu. Prestolni govor cesarjev je vedno načrt, po katerem hoče vlada delati. Cesar je v prvi vrsti naglašal, da bode treba spremeniti opravilnik zbornice. Nadalje hoče vlada politične oblasti spremeniti. Glede socialnih prenosov je naglašal cesar potrebo zavarovanja za starost in onemoglost ter ureditve razmer v rudarstvu in glede nočnega dela žensk. Tudi se namerava izdelati zakonodajo glede male obrtnije zlasti potom ustanovitve centralne združne blagajne. Zmanjšati se hoče nadalje obrestna bremena na kmetijskih posevkih ter zboljšati živinorejo. Polagoma se hoče podčrviti rudnike in železnice, izboljšati šolstvo, sanirati deželne finance, preosnoviti kazenski zakon itd. Prestolni govor se je izgovoril tudi proti ločitvi od Ogrske itd. Načrt je zelo obširen. Upajmo, da bodo poslanci razumeli svojo nalogo.

Državni zbor. 3. seja dne 25. junija. V tej seji se je volilo predsedništvo državne zbornice. Za prvega predsednika je bil izvoljen nemški klerikalec dr. Weisskirchner z 351 glasovi. Za tega strastnega klerikalca so glasovali tudi vsi slovenski poslanci. Po izvolitvi predsednika je prevzel isti predsedstvo in obljubil, da bode vsestransko pravičen. Smo pač radovedni! Za prvega podpredsednika je bil izvoljen Mladoček dr. Zazek, za drugega pa Poljak vitez pl. Starzynski. Ko je bila izvolitev tega zadnjega poljskega slahčiča znana, pričeli so Rusini in socialni demokratje rogoviliti in vpiti. Čuli so se klici: Ven z njim! Kdor ga je volil, je pes! Razgrajali so tudi s klopmi. Po temu škandalu, bi spominja na najburnejše čase stare zbornice, izvolilo se je 12 zapisnikarjev in 2 reditelja. Zbornica je potem razpravljala o nujnostnem predlogu dr. Funke (nemški naprednjak) v katerem se zahteva nujno volitev v razne odbore. Predlog se je brez razgovora sprejel. Poslanci so stavili še razna vprašanja do predsednika. Potem se je prečitalo došle predloge, iz katerih naj le nekaj važnih omenimo: Predlog, naj se vladi naroči, da stori vse, kar bi zboljšalo žalostne gnotne razmere dežel. Posl. Wolf je predlagal vpeljavo 2 letne vojaške službe; dr. Wellenhof zgradbo železnice Hartberg-Gleisdorf; Schoiswohl postavbo proti zdravljenju kmetijskih posestev; dr. Adler glede razpusta ruske dume itd.

Proti vojaškemu bremenam. Nemški napredni poslanci dr. Stolzel, Peschka itd. predlagali bodo v državnem zboru sledeče: „Vojaška bremena tlačijo težko široke sloje ljudstva. Odprava stoječe armade pa je sedaj nemogoča. Ali stori naj se vse, da se ljudstvu vojaška bremena zmanjša. Vsled tega naj zbornica sklene: 1. Prezenčna vojaška služba naj traja le 2 leti. — 2. Za moštvo, ki je služilo v c. k. armadi, naj odpade vojaška vaja pri deželni brambi. — 3. Pri deželni brambi naj se določi tudi le 2 vojaški vaji po 13 dni. — 4. Plače vojaštva naj se primerno zvišajo. — 5. Pri orožnim vajam naj se jim plača vse troške za potovanje. — 6. Vojaško hrano naj se zboljša zlasti z ozirom na gorko večerjo in primerni zajutrk. — Pri orožnih vajah naj se ozira na gospodarske razmere rezervistov. — 8. Kmetijskim delavcem itd. naj se ob času žetve dovoli odpust (urlaub). 9. Vojaške kazenske postave naj se zboljšajo — Radovedni smo, je-li bodo tudi klerikalni in prvaški poslanci za te predloge, ki so vendar več kot nujni, glasovali.

Orožne vaje. Vojni minister je odredil sledeče: doslej so morali rezervisti pri orožnih vajah k onemu polku priti, v katerega nadomestnem okraju je ležala njih domovinska občina. Zdaj pa se jih bode poklicalo k polku, ki je najbližje njih bivališču. Pač dobro in potrebno!

Država in cerkev v Švici. Veliki svet v Gensu na Švicarskem se je izjavil z veliko večino za ločitev države od cerkve. Zdaj pride ta zadeva na ljudsko glasovanje, bi se vrši 29. in 30. junija. Omenimo, da se tukaj kakor na Francoskem ne gre proti veri, temveč da se hoče edino državo osvoboditi in cerkvi pripustiti popolno prostost.